

Geestelijke en lichamelijke mishandeling door leerkracht, klacht ongegrond

Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs
ingesteld door de Besturenraad Centrum voor Christelijk Onderwijs

ADVIES 2011/048

I. Verloop van de klachtenprocedure

De klacht van klagster betreft de wijze waarop mevrouw *leerkracht* lesgeeft. Dat is volgens klagster pedagogisch onverantwoord. De zoon van klagster, *A*, is door mevrouw *leerkracht* herhaaldelijk emotioneel vernederd. Zij heeft hem ook fysiek hardhandig aangepakt, hetgeen een schaafwond op zijn scheenbeen tot gevolg had. Klagster is het ook niet eens met de manier waarop mevrouw Van der *directeur* zich heeft opgesteld. Zij vindt haar partijdig en haar optreden kleinerend en intimiderend.

II. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen als volgt.

Ten aanzien van de feiten

De zoon van klagster, *A*, is vanaf groep 1 leerling van De *S*. Hij zit nu in groep 5. Mevrouw *leerkracht* is op donderdag de leerkracht van deze groep. Daarnaast is zij aan de school verbonden als gymleerkracht. *A* heeft al vanaf groep 1 gymles van mevrouw *leerkracht*.

Volgens klagster heeft mevrouw *leerkracht* *A* dit schooljaar tijdens de gymles een keer "schildpad" genoemd, toen hij zich te langzaam zou hebben aangekleed, en een keer "houdt je kop idioot" tegen hem gezegd en voorts, toen hij een keer niet aanwezig was, over hem gezegd "eindelijk kunnen we gewoon verder met de les, nu *A* er niet is". *A* is door deze uitspraken emotioneel vernederd.

Mevrouw *leerkracht* heeft tegenover de Commissie verklaard dat zij woorden als "schildpad" en "idioot" niet tegenover een leerling gebruikt. Zij heeft *A*, zegt zij, wel aangesproken op zijn "idiotie gedrag". Toen *A* tot drie maal toe niet reageerde op haar uitdrukkelijke verzoek: "Houd je mond", heeft zij inderdaad tegen hem gezegd: "Houd je kop", waarop hij wel reageerde. Zij heeft voorts verklaard dat zij, toen *A* niet in de les was, gezegd heeft: "Nu kunnen we veilig met de les verder." Dit omdat *A* eerder in een les steeds kinderen opzettelijk ten val bracht. Daarop heeft zij hem -volgens haar lezing van het door klagster genoemde incident- bij de arm gepakt om hem aan de kant te zetten. *A* stribelde daarbij flink tegen en kwam met zijn scheenbeen tegen een bank, waardoor hij een schaafwond opliep.

Mevrouw Van der *directeur* heeft verklaard dat er al jaren zorg is over *A*. Hij is vaak het middelpunt van ruzies en conflicten. Daarnaast komt hij heel vaak te laat op school.

Klaagster is hier herhaaldelijk op aangesproken. Met klaagster is ook gesproken over een Sprinttraining bij Altra. Volgens mevrouw Van der *directeur* heeft klaagster geweigerd hieraan mee te werken.

Klaagster erkent dat het gedrag van *A* aanleiding voor zorg kan zijn, maar zij ziet het toch vooral als erg speels gedrag. De beschrijving die de school ervan geeft vindt zij erg aangedikt. Klaagster heeft een paar keer met de schoolmaatschappelijk werker gesproken en op 12 januari 2011 in een gesprek met de intern begeleider een contract voor een Sprinttraining ondertekend. De eerste afspraak werd volgens klaagster afgezegd, omdat de schoolmaatschappelijk werker ziek was. Dat kwam klaagster wel goed uit, omdat zij zelf ook niet erg lekker was. Toen klaagster begreep dat in deze training haar hele privé situatie aan de orde zou komen, werd zij angstig, omdat zij van de schoolmaatschappelijk werker al had begrepen dat *A* in het zorgbreedteoverleg met naam en toenaam besproken was. Dit had, zegt zij, volgens het privacy protocol van het ZAT Amsterdam, zonder haar toestemming niet mogen gebeuren, of alleen als geanonimiseerde casus.

Mevrouw Van der *directeur* heeft verklaard dat in het zorgbreedte overleg inderdaad over *A* is gesproken. Aanvankelijk vanwege het gedurig te laat op school komen, later ook vanwege het regelmatig schoppen en slaan van medeleerlingen. In het zorgbreedte overleg hebben de directeur van de school, de intern begeleider, de schoolmaatschappelijk werker en de leerplichtambtenaar zitting. Het regelmatig te laat komen, dat is onrechtmatig schoolverzuim, is gemeld bij de leerplichtambtenaar. Die heeft enkele keren met klaagster gesproken.

Van opvallend onaangepast gedrag in de les (niet in de gymles) wordt een aantekening gemaakt op een lijst. Wanneer een leerling drie keer in één jaar op deze lijst genoemd wordt, komt de leerling in aanmerking voor de Sprinttraining. Zowel in groep 3, als in groep 4, als in groep 5 is de naam van *A* drie keer op de lijst vermeld.

Klaagster heeft ter zitting verklaard dat zij graag in een 1-op-1 gesprek met de leerkracht zou willen nadenken over de zorg om *A* en wat daaraan zou kunnen worden gedaan. Een dergelijk gesprek is volgens klaagster met mevrouw *leerkracht* niet mogelijk. De school heeft daartegenover verklaard dat de zorgen over *A* steeds met klaagster zijn besproken. De school noemt dat zorgdelen. Klaagster heeft die gesprekken echter niet als zodanig ervaren. Zij heeft de indruk dat *A* er bij incidenten steeds uitgepikt wordt en de schuld krijgt, terwijl de andere erbij betrokkenen vrijuit gaan.

Toen mevrouw *leerkracht* een conflict tussen *A* en *medeleerling* met deze leerlingen samen wilde bespreken, kwam klaagster met *A* mee. De moeder van *medeleerling* was er niet bij. Mevrouw *leerkracht* wilde daarom niet dat klaagster zich met het gesprek bemoeide. Omdat zij die boodschap niet aan klaagster duidelijk kon maken, heeft mevrouw *leerkracht* aan mevrouw Van der *directeur* gevraagd met klaagster te spreken. Klaagster vroeg zich in dit gesprek hardop af of mevrouw *leerkracht* -die zij kende als gymleerkracht en die zich in haar ogen pedagogisch zeer onverantwoord gedroeg- wel bevoegd was als gewone leerkracht. Dit was, zo heeft zij ter zitting verklaard voor haar een oprechte vraag, die zij niet als belediging heeft bedoeld. Het werd door mevrouw Van der *directeur* wel als zodanig opgevat. De communicatie stakte daarop volledig. Volgens mevrouw Van der *directeur* noemde klaagster haar een "irritant mens", volgens klaagster wilde mevrouw Van der *directeur* helemaal niet naar haar luisteren. Zij is daarom weggegaan. Mevrouw Van der *directeur* heeft vervolgens overlegd met het bestuur en

klaagster op 21 maart 2011 een brief geschreven, waarin zij haar mededeelde dat "het gedrag dat U liet zien niet acceptabel is op de *S*. Ik nodig U uit om nogmaals hierover te praten en vraag U om uw excuus aan te bieden. Indien U hier niet op in gaat, zal na overleg met het schoolbestuur, besloten kunnen worden, dat U ons schoolgebouw niet meer binnen mag komen." Op 23 maart 2011 heeft nog een gesprek plaats gevonden tussen klaagster en mevrouw Van der *directeur* in aanwezigheid van de intern begeleider. Dit gesprek leidt niet tot een oplossing. Ook een gesprek op 20 april 2011 in aanwezigheid van de schoolmaatschappelijk werker brengt partijen niet nader tot elkaar. Mevrouw Van der *directeur* wilde excuses van klaagster horen, klaagster heeft begrepen dat zij sinds de brief van 21 maart 2011 de school niet meer in mag. Het is vervolgens niet tot een goed gesprek over de zorg rond *A* gekomen. Klaagster had haar klacht inmiddels aan de Commissie voorgelegd

Beoordeling

Het door de school gesignaleerde probleemgedrag betreft voornamelijk het steeds weer fysiek contact zoeken met medeleerlingen, bijvoorbeeld door ze te laten struikelen of ze omver te duwen. Dit gedrag vindt plaats in de gewone les, maar vooral op het schoolplein of tijdens de gymles, wanneer er nu eenmaal meer ruimte is voor lichamelijk contact. Klaagster ziet dit niet als probleemgedrag, maar eerder als een te grote speelsheid. Zij erkent wel dat *A* hulp nodig heeft in de vorm van een training van zijn sociale vaardigheden.

De school heeft ter zitting verklaard dat *A*, zoals ook zou blijken uit het leerlingendossier – dat door de school echter niet aan de Commissie is overgelegd- ook in de voorgaande drie jaren in aanmerking is gekomen voor aanmelding voor een Sprinttraining. Volgens klaagster echter waren er in de vorige leerjaren, buiten het regelmatig te laat komen, waarover zij enkele keren met de leerplichtambtenaar heeft gesproken, geen problemen. Haar klacht betreft de benadering van *A* door mevrouw *leerkracht*, die dit jaar niet meer alleen zijn gymleerkracht, maar op een dag in de week ook zijn groepsleerkracht is.

Door de voorbeelden die klaagster ter onderbouwing van haar klacht noemt en het beeld dat mevrouw *leerkracht* daartegenover van het gebeurde schets, kan de commissie niet afleiden dat het handelen van mevrouw *leerkracht* onpedagogisch is geweest. Vaststaat dat *A* met regelmaat grensoverschrijdend gedrag vertoont en het is de taak van een leerkracht hem daarop aan te spreken. Het is de Commissie niet gebleken dat mevrouw *leerkracht* daarbij pedagogisch onverantwoord handelen valt te verwijten. Weliswaar heeft klaagster een andere beleving van de ernst van het gedragsprobleem van *A*, maar dat neemt niet weg dat de leerkracht in een concrete situatie verantwoordelijk is voor het handhaven van de veiligheid van alle leerlingen. Met het fysieke contacten de verbale uitingen heeft mevrouw *leerkracht* de door haar te respecteren grenzen naar het oordeel van de Commissie niet overschreden. De Commissie acht de klacht derhalve in zoverre ongegrond.

Met betrekking tot de afhandeling van diverse incidenten en de rol van mevrouw Van der *directeur* hierbij overweegt de Commissie als volgt. Nu de lezing van partijen ook op dit punt van elkaar verschilt en er sprake is geweest van een misverstand over de vraag of klaagster nog op school mocht komen, is het voor de Commissie niet goed mogelijk zich een juist beeld te vormen van wat er gebeurd is. Duidelijk is wel dat er vanaf begin 2011

een escalatie heeft plaatsgevonden, waarbij zowel klaagster als de school de contacten als contra-productief en intimiderend hebben ervaren.

De Commissie stelt vast dat de communicatie tussen partijen gaandeweg volledig verstoord is geraakt en dat thans sprake is van een ernstige vertrouwensbreuk. Partijen hebben ter zitting verklaard dat zij met elkaar willen bespreken hoe een spoedige overgang van *A* naar een andere school bewerkstelligd kan worden. Nu partijen het erover eens zijn dat dit voor *A* de beste oplossing is en de school zich bereid heeft verklaard zich positief te zullen inspannen om een andere school voor *A* te vinden, is de Commissie van oordeel dat daarmee het belang van *A* het best is gediend.

De Commissie wil hierbij benadrukken dat gelet op het beeld dat uit de stukken en het verhandelde ter zitting naar voren komt, het van groot belang is dat in ieder geval, ongeacht een mogelijke overgang naar een andere school, haast gemaakt wordt met de opstart van de al afgesproken Sprinttraining bij Altra.

Ter zitting is nog geklaagd over het met naam en toenaam bespreken van *A* in het zorgbreedte overleg, zonder toestemming van klaagster.

De Commissie stelt vast dat er in een eerdere fase al gesprekken tussen klaagster en de leerplichtambtenaar over het schoolverzuim van *A* hebben plaatsgevonden en dat de school wettelijk verplicht is een dergelijke melding te doen. Voor het overige dient de school een privacy reglement te hebben. Het is de Commissie ambtshalve bekend dat sommige scholen in het inschrijvingsformulier een bepaling hebben opgenomen dat ouders met het invullen en ondertekenen van dit formulier toestemming geven om hun kind, indien daartoe aanleiding is, te bespreken in het ZAT. De Commissie adviseert de school derhalve aandacht te besteden aan de geldende privacy-voorschriften.

III. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond.

IV. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie adviseert het bevoegd gezag er op toe te zien en, voor zover het binnen haar mogelijkheden ligt, er aan bij te dragen dat er, in het belang van *A*, haast gemaakt wordt met de opstart van de afgesproken Sprinttraining voor *A* bij Altra.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag te bevorderen dat er volgens de geldende privacy regels wordt gewerkt bij de bespreking van leerlingen in het zorgbreedte overleg.

Aldus gegeven op 14 juni 2011 door mr. E.I. Batelaan-Boomsma, voorzitter, drs. R.J.ter Veen- Zielhuis, en drs. K.B. Visser, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Mulder-Das, secretaris.